

Pal voor alle ganzen

In *het Vogeljaar* 63(2) staat een oproep van Hugh P. Gallacher aan de natuurbeschermers om de krachten te bundelen en zo de honderdduizenden ganzen die met afschot of anderszins met aantalsregulatie worden bedreigd, in bescherming te nemen. 'Pal voor alle ganzen', zo wil hij zijn campagne noemen. Gallacher was vroeger voorzitter van Stichting Kritisch Faunabeheer, heden is dat de Stichting Faunabescherming.

Hij gaat in op de 'veronderstelde' gevallen van schade die de vele ganzen zouden aanrichten. Opvallend is dat hij de schade verzwijgt die de natuurbeschermers eerder zou moeten verontrusten: de dreigende ondergang van de steeds schaarser wordende voedselarme systemen: de vochtige duinvalleien, onze unieke petgaten en trilvenen en allerlei kleine en grotere veenwateren en vennen. Kortom: dié natuur waar de vervuiling nog niet is doorgedrongen. De ganzenmassa die overdag de weilanden kaalvreet, bemest 's nachts echter deze zeldzame natuurparels.

Door geen oog te hebben voor de grote aantallen ganzen, hun bemestingseffecten en de nivellering van de natuur, valt Gallacher als natuurbeschermers door de mand. 'Soep-ganzen' en uitheemse ganzensoorten moeten – indien deze invasief zijn – ingevolge het Biodiversiteitsverdrag zelfs worden uitgeroeid. Ook daarover rept hij met geen woord. Gallacher is een dierenbeschermers pur sang. Hij doet in het bijzonder een beroep op drie partijen: de Dierenbescherming, de Faunabescherming en de Partij voor de Dieren. Beter bewijs dat hij hiermee stelling neemt tegen de natuurbescherming is er niet. Ook Natuurmonumenten en Vogelbescherming hellen tegenwoordig over naar het beschermen van dieren alleen.

Eric Wanders, ex-directeur van Vogelbescherming, klaagt in een interview erover dat bij natuurorganisaties 'marketing de tent overneemt', en zegt hij: 'met emoties en individuele zielige dieren kun je veel meer geld verdienen'.

Kees de Pater, woordvoerder van Vogelbescherming, vroeg zich in dagblad Trouw (6 augustus 2013) af of de prijs voor het uitroeien van de ontsnapte Amerikaanse

Rosse Stekelstaart, die de zeldzame Europese Witkopeend verdringt, 'niet te hoog is'. Dat is niet meer het beschermen van vogelsoorten, dat is het op de rand van de uitsterven brengen van een zeldzame vogelsoort! Dan handel je in strijd met het Biodiversiteitsverdrag. Door consequente maatregelen in twijfel te trekken zet hij zichzelf als natuurbeschermers buiten spel.

Gallacher heeft geen oog voor het natuurbeheer. Zoiets omvat namelijk veel meer dan de zorg voor het individuele dier. Om aantalsregulatie uit de weg te gaan kiezen dierenbeschermers ervoor om elke vorm van 'natuurlijk evenwicht' te ontkennen. Het natuurbehoud waakt over het behoud van de hele natuur en treft die maatregelen die de dominantie van één soort ten koste van vele andere zal afwenden.

Het is dubieus om de hulp van de Partij voor de Dieren in te roepen. In de Amsterdamse Waterleidingduinen is de ondergroei van de duinbossen, struiken en kruiden, door een overpopulatie van Damherten opgegeten; de boomverjonging krijgt al vele jarenlang geen schijn van kans. Struweelvogels als Nachtegallen hebben er niets meer te zoeken. Vele bloemplanten verdwijnen uit het open duin, door de vraat van meer dan vierduizend herten. Met de bloemen verdwijnen afhankelijke insecten: ook vlinders worden schaars of sterven uit.

De Partij voor de Dieren doet alsof deze onbeheerde natuur de echte natuur voorstelt. En dat er dus geen sprake kan zijn van schade aan de natuur. Nu lopen er in de Amsterdamse Waterleidingduinen 114 Damherten per honderd hectare rond. In een meer-natuurlijke situatie zou de dichtheid door predatie van Bruine Beren, Wolven en Lynxen hooguit zo'n vier Damherten per honderd hectare bedragen. Juist menselijk ingrijpen herstelt dit natuurlijk evenwicht.

Het is opvallend dat hierover in de Nederlandse natuurbladen vrijwel geen discussie is. De redacties bestaan uit mensen van Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten en die willen rust in de tent: Vogelbescherming en Natuurmonumenten zullen alleen maar leden verliezen als zij een pleidooi hielden voor aantalsregulatie. Veel leden zijn al te zeer

begaan met het individuele lot van Bambi of Moeder De Gans. Dieren beschermen betekent voor de natuur veelal haar ondergang. De voorbeelden liggen helaas voor het oprapen.

* K. Piël, Stichting Herstel Inheems Duin, e-mail: kpil@xs4all.nl.

Reactie van Hugh Gallacher

Zelden is mij zo'n merkwaardig verwijt deelachtig geworden: de heer Piël werpt mij voor de voeten dat ik een dierenbeschermmer ben – pur sang nog wel! Me dunkt dat opkomen voor het welzijn van dieren een mens siert. Dieren beschermen is mensen beschaven. Ik beschouw de opmerking van Piël daarom maar als geuzentitel. Ik ben een dierenbeschermmer. In het bijzonder een vogelbeschermmer en daar ben ik trots op. Met mij zijn er in Nederland gelukkig honderdduizenden die de vogels een goed hart toedragen en waar mogelijk beschermen. Dat geldt niet alleen voor de lezers van *het Vogeljaar* ('tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming'), maar ook voor de leden van vogelwerkgroepen en voor Vogelbescherming Nederland.

De heer Piël haalt er de hele wereld bij om zijn gelijk te halen: Rosse Stekelstaarten, Damherten, Nachtegalen, wolven, en wat niet al. Daardoor is het niet gemakkelijk de kern van zijn betoog te vinden. Ik geloof dat ik de vinger toch op de zere plek kan leggen. De heer Piël is beducht voor de bemestingseffecten van overnachtende ganzen. Voorwaar een interessante en serieus te nemen gedachte. Ik merk op dat in de provinciale discussies over ganzenoverlast wel de vermeende schade aan grasland, de vliegveiligheid en een enkele keer ook de concurrentie met de laatste weidevogels als argument worden genoemd voor massaal ganzenafschot, maar dat de vermeting van vochtige duinvalleien, petgaten, trilvenen en vennen minder aandacht vragen. De omvang van de bemestingseffecten is mij uit publicaties niet bekend. Zoveel vochtige duinvalleien enzovoort zijn er toch niet in Nederland om al die honderdduizenden ganzen te herbergen? Maar misschien weet de heer Piël op dit punt meer dan ik en kan hij mij de referenties doen toekomen.

Ik heb mij in mijn betoog gericht op de argumenten die in de publieke discussies de boventoon voeren. Daarbij heb ik heb laten zien – en ik herhaal – dat die argumenten niet

deugen. Gewasschade (als die al objectief kan worden vastgesteld) kan voorkomen worden met border collies, drones en robirds, de vliegveiligheid kan bevorderd worden door oogstafval onder te werken, door aangepaste teeltplannen en door laserguns. Voor het overige, waaronder ik ook de voedselarme natuur reken, moeten wij accepteren dat wij de natuur krijgen die wij verdienen: de zwaar bemeste raaigraslanden trekken nu eenmaal ganzen aan, of wij het leuk vinden of niet. Juist tijdens het schrijven van deze repliek hoor ik in het nieuws dat de recente muisenplaag in noord Nederland veroorzaakt is door het boerenbeheer en de agrarische bedrijfsvoering zelf. De mens roept het onheil over zichzelf af. Daarop moeten wij natuurbeschermers ons concentreren. Die ongemakkelijke waarheid moeten wij voor het voetlicht brengen. Dat lijkt mij veel constructiever dan elkaar in de haren vliegen.

* Hugh Gallacher, e-mail: hughgallacher@hotmail.com.